

STELLING: Riooloverstorten zijn een

Half juli kwam, na een aantal tropische weken, op veel plekken de regen met bakken uit de hemel. De riolen konden op diverse plekken de hoeveelheid regenwater niet aan, waardoor overstorten in werking traden. Ongezuiverd rioolwater kwam het warme water in en al snel kwamen her en der de dode vissen bovendrijven. Wat betekent dat voor alle inspanningen die gedaan zijn om de ecologie van plassen en sloten te verbeteren. In een klap teniet gedaan? En is dat niet een reden om alle overstorten eens snel te saneren?

— Jet Holleman en Koen Moons (redactie)

Hans Heijnen, directeur Milieu-federatie Limburg:

“Deel overstorten echt problematisch”

> “IN LIMBURG ZIJN ruim duizend riooloverstorten. Tweehonderd daarvan zijn volgens ons echt problematisch, de rest in mindere mate. Wij hebben daarom in december 2009 een petitie aangeboden aan de waterschappen en aan de veertig gemeenten in Limburg. We vragen daarin om die tweehonderd overstorten te saneren.

Of riooloverstorten echt een ecologische ramp veroorzaken, hangt van heel veel factoren af. Bijvoorbeeld van het debiet en de stroomsnelheid van het ontvangende water en van de omvang en de frequentie van de overstort. Het duurt een tijdje voor de waterkwaliteit – en dus het planten- en dierenleven – zich weer hersteld heeft na een incidentele vervuiling. Als een overstort maar eens in de tien jaar functioneert, zien wij daar geen probleem in.

Er zijn alternatieven voor een riooloverstort. In de eerste plaats kun je het regenwater meer kans geven in de grond te infiltreren in plaats van af te stromen naar het riool. Daarnaast kan de capaciteit van het riool vergroot worden door de aanleg van bergbezinkbassins.

Als milieufederatie zoeken we nu naar mogelijkheden om te zorgen dat dit punt op de agenda blijft, zodat op den duur alle riooloverstorten die problemen voor de waterkwaliteit opleveren gesaneerd worden. Dat zijn

kostbare ingrepen, dus we zullen een lange adem moeten hebben. We houden in de gaten welke gemeenten dit probleem oppakken en welke niet.” <

Reinder Torenbeek, Torenbeek Consultant, adviseur aquatische ecologie

“Vissterfte zou niet meer mogen voorkomen”

> “EEN OVERSTORT met verontreinigd water kan vervelende gevolgen hebben. Op korte termijn heb je te maken met gebrek aan zuurstof, wat effect heeft op vissen en andere dieren zoals de macrofauna. Daarnaast zijn er ook lange termijneffecten, zoals vervuild slik met bijvoorbeeld zware metalen en bestrijdingsmiddelen.

Het beleid is er tegenwoordig wel op gericht om de kwaliteit van het overstortwater te verbeteren. Vroeger had je overal gemengde rioolstelsels, waarbij ook huishoudelijk afvalwater door de overstort naar buiten kwam. Deze worden langzaam vervangen door een gescheiden stelsel, waarbij alleen schoon regenwater door een overstort naar buiten kan. Er wordt ook steeds gecontroleerd hoe vaak een overstort in werking treedt en de normen daarvoor worden steeds strenger, die frequentie moet steeds lager liggen. Maar het probleem is dat gemeenten erg traag zijn met het realiseren van dit beleid. De zogenaamde basisinspanning voor de riolering had al in 2005 gerealiseerd moeten zijn, dat is nu nog

ecologische ramp en moeten verdwijnen

niet overal het geval. Ook moet nog veel meer gekeken worden naar het effect van overstorten op het ontvangende water. Als er nu plekken zijn waar de vissen komen bovendrijven, past dat niet bij het beleid. Als mensen zich daar druk om maken is dat volgens mij wel terecht. Vissterfte zou niet meer mogen voorkomen. Gemeenten moeten deze plekken echt met prioriteit aanpakken.” <

Bas Spanjers
medewerker waterkwaliteit,
Hoogheemraadschap De Stichtse
Rijnlanden

*“Gelukkig worden
bronmaatregelen
genomen”*

> “DE ECOLOGISCHE EFFECTEN van een riooloverstort hangen heel erg af van het ontvangende watersysteem en de kwaliteit van het overstortwater zelf. Het grootste probleem is de daling van de zuurstofconcentratie in het oppervlaktewater. Lage zuurstofconcentraties in het water hebben negatieve gevolgen voor de meeste aquatische organismen. Bij hoge temperaturen is de oplosbaarheid van zuurstof in het water al lager en als er dan uit het riool stoffen in het water komen die zuurstof vragen, is de kans op een schadelijke zuurstofdip nog groter. De ernst van de overstort hangt af van de duur en de mate van de zuurstofdip. Vooral de doorstroming van het ontvangende water is daarbij van belang. De ernst van zo’n zuurstofdip wordt getoetst met een TEWOR-toets, het Toetsingsmodel voor

de Effecten op de Waterkwaliteit van Overstorten uit Rioolstelsels. Maar voor de waterkwaliteit en ecologische toestand zijn overstorten eigenlijk altijd ongewenst. Overstorten hebben ook nog andere gevolgen, zoals de toevoer van fosfaat en stikstof die plaatselijk kunnen leiden tot een andere vegetatiesamenstelling en er kan overmatige blauwalg of kroesgroei optreden. Maar gelukkig worden in nieuwe wijken en bij herstructureringsprojecten bronmaatregelen genomen, zoals het afkoppelen van hemelwater en de aanleg van een gescheiden rioolstelsel. In delen van de gemeente Houten ligt bijvoorbeeld een verbeterd gemengd stelsel. In plaats van een overstort in het oppervlaktewater, belandt het te veel aan water in helofytenfilters.” <

**Bert Zoetemeyer, projectleider
communicatie en educatie,
Sportvisserij Nederland**

*“Stadswater heeft het
meest te lijden”*

> “IK BEN HET WEL MET DIE STELLING EENS. Het zou het beste zijn het rioleringsysteem zo veel mogelijk los te koppelen van het oppervlaktewater. Er worden al veel bergbezinkbassins aangelegd. Dat helpt. Maar juist in de bebouwde kom, waar veel mensen in kleine watertjes willen vissen, komt het probleem nog veel voor dat het riooloverstort zorgt voor een slechte waterkwaliteit, algenbloei, vervuilde bodems, een eenzijdige visstand en in het ergste geval vissterfte. In de grotere

wateren speelt dat probleem minder.

Wij willen dat er zo min mogelijk water uit het riool in het oppervlaktewater terecht komt. Maar een renovatie van het rioleringsstelsel is niet overal haalbaar. Vooral in oude wijken kan het te duur zijn en soms is het gewoon onmogelijk omdat er gebrek aan ruimte is.

Een alternatieve oplossing is een dubbel stelsel waarbij het regenwater via een apart systeem direct naar het oppervlaktewater stroomt en dus geen vuil uit het riool meebrengt. Dat is mooi, maar dan krijg je wel direct het vuil van de daken en straten in het oppervlaktewater. Dat is ook niet ideaal. Er is de afgelopen jaren al heel veel gerenoveerd, dus het gaat de goede kant op. Ik verwacht dat het niet haalbaar zal zijn om te zorgen dat er nooit vuil water in het oppervlaktewater terecht komt.” <

*Wilt u meedebatteren of een ander onderwerp aansnijden? Mail naar:
redactie@vakbladnbl.nl*
